

Anguita, Ribó i Aulestia, tres veus per a una crisi

Terratrèmol en Esquerra Unida

El pròxim dia 7 de novembre pot significar el tret de sortida perquè una greu crisi s'instal·li en Esquerra Unida.

Aquest dia es reunirà la comissió d'enllaç d'Iniciativa per Catalunya amb la Coalició de Julio Anguita, amb l'agrupament de l'anomenada esquerra *perifèrica* com a fons. Ribó, mentrestant, no perd el temps i, després dels seus contactes amb Euskadiko Ezkerra, es mou ara per València per aconseguir el seu objectiu: unir els partits d'esquerra amb sensibilitat per les qüestions nacionals dels pobles de l'estat, enfront del "centralisme democràtic" defensat per Julio Anguita.

Aquest i no un altre sembla que és el nus gordià de la crisi que travessa l'esquerra del PSOE en aquest país: la qüestió nacional. Mentre partits com Euskadiko Ezkerra, Esquerda Galega, Unitat del Poble Valencià, Iniciativa per Catalunya o els nacionalistes d'esquerra de les illes defensen a capa i espasa els drets de les nacions de l'estat espanyol, inclòs el d'autodeterminació, en l'esquerra Unida de Julio Anguita brolla la ferida cada vegada que es toca aquest assumpte.

Si és veritat que la reconversió general dels països de l'Est europeu cap a la socialdemocratització, amb la consegüent dretanització del continent i la davallada de vots per a les urnes comunistes, són part integrant també de la crisi de l'esquerra del PSOE, és ben cert que la vella qüestió de la configuració política de l'estat espanyol està en l'epicentre del terratrèmol que sotraga Esquerra Unida.

MAYOR: "CRISI IRREVERSIBLE"

Pere Major, secretari general de la Unitat del Poble Valencià, és contundent a analitzar la situació. "Aquí -diu a EL TEMPS- hi ha una crisi latent, present i irreversible. Els successos de l'Est europeu passen factura. I s'hi ha d'afegir l'assumpte Ribó-Anguita, la desvinculació

Julio Anguita.

d'Esquerda Galega d'EU i la divisió a Euskadi, tot això anuncia que la crisi és més greu del que sembla". Major fa referència als pèssims resultats electorals

d'Andalusia, Galícia i el País Basc i afirma: "Anguita busca desesperadament guanyar-se sectors de l'esquerra del PSOE, però amb la concepció d'estat

que té –encara que continua defensant el centralisme democràtic– enfrontada a d'altres que donen suport a la pluralitat nacional, no crec que prospere".

De tota manera, el secretari general d'UPV admet que fins ara no ha rebut cap proposta formal per a iniciar converses amb altres forces per tractar d'unir esforços d'unitat, encara que es mostra totalment obert a aquestes iniciatives: "Encara que amb un absolut respecte a la nostra sobirania com a partit –diu–,

tiva per Catalunya ha estat un conflicte anunciat. El detonant van ser les autonòmiques basques, però també haurien pogut ser les catalanes de l'any passat o qualsevol altra convocatòria electoral. Perquè els discursos de Ribó i Anguita sobre l'autodeterminació o el nivell d'autogovern de les nacionalitats són significativament diferents, contradicció que es posa especialment de manifest en territoris on aquest tema és indefugible.

Ribó i Aulestia, Iniciativa i EE, s'ente-

l'estat. Un projecte que en més d'una ocasió ha aconseguit alterar el de per si irascible *califa roig*.

El portaveu del grup parlamentari d'Esquerra Unida, Nicolàs Sartorius, va atribuir el suport de Ribó a Aulestia a una cooperació tradicional entre les dues formacions. Va reconèixer que per a EU seria preferible que Ribó s'entengués millor amb els companys de coalició que amb altres partits, però no va atribuir més importància a l'afer.

On sí que el tema va aixecar preocupació va ser en la reunió de la presidència d'EU, que va estudiar la preparació de l'assemblea federal del mes de novembre. Les decisions i actuacions de Ribó es van considerar "greus", perquè van comportar un "enrarament encara més gran en les relacions entre totes dues formacions". Al malestar de la cúpula dirigent d'Esquerra Unida s'havia afegit la decisió de la comissió política nacional d'IC, reunida dies abans, d'accelerar la coordinació amb els partits de l'esquerra nacionalista. Més que una divergència ideològica de fons, el conflicte entre Anguita i Ribó es produeix perquè tots dos no funcionen al mateix ritme polític. L'esquerra del PSOE no pot caure en els mateixos errors que el partit del govern per una manca de sensibilitat tradicional envers els fenòmens nacionals dins les fronteres de l'estat espanyol. El repte d'Anguita, ara per ara, és forçar el pas per caminar al mateix ritme polític que el seu *ambaixador* rebel a Catalunya.

DESUNIÓ DE L'ESQUERRA BASCA

Al País Basc, el suport que Rafael Ribó ha anat prestant a Euskadiko Ezkerra en les eleccions basques produeix en Esquerra Unida i en els altres comunistes bascos un gran malestar.

EU assegura que Ribó va manifestar el seu suport a EE tot i que ho sabia tot sobre les negociacions fracassades d'EPK i EE, i per això els comunistes bascos l'acusen de deslleialtat.

Van ser tres les reunions que es van produir en el mes de setembre amb aquesta finalitat. La primera es va celebrar a iniciativa de militants d'EE i EPK que treballen junts en CCOO. Kepa Aulestia va assegurar en aquesta reunió que un possible acord no inclouria una coalició, i va proposar als comunistes bascos un suport a les llistes d'EE, sense discussió sobre el programa, ni sobre l'opció de govern d'EE en coalició amb qualse-

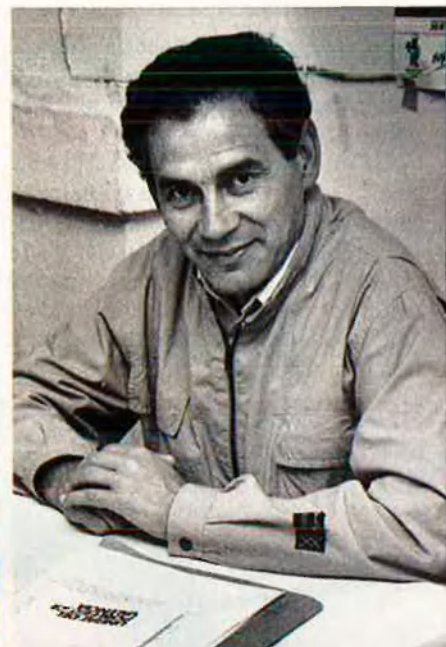
Rafael Ribó.

Ribó és de Catalunya, nosaltres de València".

UNA PARELLA AMB PROBLEMES

La crisi entre Esquerra Unida i Inicia-

nen. Les dues formacions han decidit establir una comissió d'enllaç, que és el mateix lligam que existeix entre IU i IC. Aquest és el primer pas en ferm de Ribó cap a la seva vella aspiració de l'articulació de les esquerres perifèriques de

D'esquerra a dreta: Pere Mayor, Kepa Aulestia i Camilo Nogueira.

vol partit excepte HB. Aquest acord representaria la desaparició d'EPK, però al PCE no sembla importar-li, sempre que a canvi s'acordés una cooperació en el Parlament estatal i la integració de Juan María Bandrés en el grup del Parlament Europeu, Esquerra Unitària Europea. A l'endemà Kepa Aulestia va dialogar telefònicament amb Francisco Frutos i li va dir que aquest tipus d'acords no són possibles abans de les eleccions basques. Posició que reiterà Aulestia deu dies després a Julio Anguita, encara que va deixar la porta oberta a acords preparats amb temps i programa comú amb vista a les eleccions municipals. Després d'aquest fracàs, EU i EE es presenten separats a les eleccions basques i comencen les crítiques d'EPK a EE i a Ribó pel seu suport als darrers. Mentre, la nòvia que tots festegen, Euskadiko Ezkerra es nega a parlar sobre el tema. Segons fonts pròximes a EE, a aquest partit no li interessa anar amb EU a les eleccions basques perquè senzillament EU no existeix al País Basc (en les darreres eleccions autonòmiques basques Esquerra Unida va aconseguir 6.750 vots enfront dels 124.423 d'Euskadiko Ezkerra). Així i tot EE estaria disposada a algun tipus de pacte amb EU sempre que no representés un canvi en el seu programa i els deixessin entrar en el govern de coalició amb el que ells triessin. Aquest punt sembla una de les causes del desacord, ja que segons Jesús Ibarra, segon en la llista d'EU per Biscaia, EE vol entrar en el govern Basc amb qualsevol, a

aqualsevol preu i amb qualsevol programa, mentre que a EU li costaria governar amb el PNB, per exemple.

XOC FRONTAL

No sols són aquestes les diferències que han fet impossible l'acord entre EU i EE en aquestes eleccions. Euskadiko Ezkerra reservava als líders d'EU, en cas d'arribar a un pacte, llocs poc brillants en les llistes electorals, d'acord amb la poca representativitat que els atorguen. EU, per la seva part, assegura que el seu plantejament topa frontalment amb el projecte nacionalista d'EE i afirma que EU no s'ha negat al diàleg però que la seva filosofia política es basa en acords programàtics no puntuals.

Euskadiko Ezkerra mentrestant es nega a parlar-ne i ajorna les seves opinions per després de les eleccions basques. Però la definició que Kepa Aulestia fa d'Euskadiko Ezkerra, "una mena de multipont o connexió precisa entre diversos sectors socials que vol consolidar un projecte socialdemòcrata sobre una base sòlida d'autogovern", dóna idea de les dificultats d'enteniment que s'han presentat entre els dos partits.

NOGUEIRA: ANGUITA NO ENTÉN LA QÜESTIÓ NACIONAL

Per la seva part, Camilo Nogueira, secretari general d'Esquerda Galega, recentment separada d'EU i que va patir un seriós revés en les passades eleccions

gallegues, es mostra molt dur amb Julio Anguita i amb Esquerra Unida. "Tenen —comenta a la nostra revista— una concepció estatalista i centralista de la política i difícilment es podran integrar en una unitat de partits sobirans que defensen un model que respecti els drets nacionals dels pobles de l'estat des d'una visió d'esquerra".

Quant a la separació d'EG d'EU, Nogueira va al gra: "Quan Anguita va formar Esquerra Unida, amb un clar caràcter d'independència enfront del PSOE, nosaltres vam pensar que anava per bon camí, però després no va ser capaç de trencar amb la tradició d'olor a naftalina del PCE i s'ha quedat anquilosat. I aquí nosaltres no juguem. La qüestió és que les reivindicacions nacionals dels pobles de l'estat no formen part de la cultura política d'Anguita —i això a pesar d'eixir d'Andalusia—, ja que té mentalitat oficial espanyola i el seu concepte d'estat difereix fonamentalment del nostre".

En fi, el pròxim 7 de novembre, Iniciativa per Catalunya presentarà propostes concretes a la comissió d'enllaç amb EU. Una d'elles es refereix al "respecte a la plurinacionalitat de l'estat d'acord amb el reconeixement del dret a l'autodeterminació i en el sentit d'aprofundir el federalisme de les nacions a l'estat espanyol i a Europa". Poden saltar espurnes.

Carles Torras (Madrid)
Cristina Heredia (Bilbao)
J.M.García Mateache (Barcelona)